

Töö nr:

KINNISTU PUITTAIMEDE HALJASTUSLIK HINNANG

ASUKOHT: Tallinn, Kesklinna linnaosa,

KOOSTAS: maastikuarhitekt

Tallinn 2015

Sisukord

1. Sissejuhatus.....	3
2. Metoodika.....	3
3. Puittaimestiku üldandmed.....	3
4. Puittaimestiku haljastusväärtus.....	6
5. Järeldused ja ettepanekud olemasoleva haljastuse säilitamiseks, hoolduseks ja täiendamiseks	6
6. Kokkuvõte.....	7
LISA 1. Puude haljastusliku väärtuse hindamise skaala.....	8
LISA 1a. Põõsaste haljastusliku väärtuse hindamise skaala.....	9
Joonis.....	10
Diplomi koopia.....	11

1. Sissejuhatus

Hinnangu teostamiseks vajalik dendroloogiline inventuur viidi läbi 06.04.2015 Tallinna linnas Kesklinna linnaosas kinnistul. Tegemist on hoonestatud alaga. Hinnangu koostas ja välitööd teostas maastikuarhitekt

2. Metoodika

Välitööde teostamisel ja töö vormistamisel on lähtutud Tallinna Linnavalitsuse määrusest 3.mai 2006 nr 34 "Puittaimestiku ja haljastuse inventariseerimise kord".

Töö käigus identifitseeriti alusplaanil (M 1:500) toodud üksikpuud ning alusplaanile kanti nende haljastuslike objektide võra ja võrastike projektsiooni kontuur, mille juurde kirjutati alusplaanile unikaalne number. Iga haljastusliku objekti andmed kanti algul välipäevikusse ja hiljem numereeritud haljastuslike objektide nimekirja (Tabel 1). Selles nimekirjas järgneb igale numbrile puittaimet taksoni nimi, puu diameeter 1,3 m kõrgusel sentimeetrites (kui on tegemist mitmeharulise puuga, on diameetrid eraldatud sümboli „&” abil), vajadusel puittaimede kõrgus meetrites, väärtuslikel üksikpuudel suurim võra läbimõõt meetrites, haljastusliku väärtuse hinne ja märkused. Üksikpuudel mõõdeti rinnadiameetrid, mille vastav näitaja oli suurem kui 8 cm.

Ühtlasi hinnati iga haljastusliku objekti haljastuslik väärtus antud kohas. Aluseks võeti 5-astmelised skaalad (LISA 1 „Puude haljastusliku väärtuse hindamise skaala”, LISA 1a „Põõsaste haljastusliku väärtuse hindamise skaala”). Puittaimede haljastuslik väärtus on dendroloogilisel plaanil ära toodud vastavate värvidega:

II väärtusklass - sinise värviga;

III väärtusklass – roheline värviga;

IV väärtusklass – kollase värviga;

V väärtusklass – pruuni värviga.

Hiljem koostati puittaimede taksonite nimekiri eesti keeles ladinakeelsete vastetega (Tabel 2).

3. Puittaimestiku üldandmed

Hinnatud ala on hoonestatud. Tegemist on heas korras ja hooldatud sisehooviga. Enamus kõrghaljastusest kasvab kinnistu lõunaküljel. Kõige suuremõõtmelisemad on jalakad ning kõige paremas seisukorras on noor lehis keset kinnistut, mägivaher (pos nr 8) ning madal istutatud pukspuu hekk. Kõige halvemas olukorras on allasurutud tingimustes ning vigastustega sookask, mis kasvab jalaka varjus ning mille võra ei ole saanud liigiomaselt areneda. Naaberkinnistu jalakate võra ulatub samuti Kunderi tn 12 kinnistule, mistõttu on ka need puud hinnangus ära märgitud (va übermõõt, millele juurdepääs puudus). Pos nr 1 kuni 6 on tehtud lähiminevikus võrahoolduslõikust, mille käigus on võrad lõikusega kõrgele tõstetud ning kõik alumised oksad eemaldatud.

Lisaks puudele ja põõsastele on kinnistul korrastatud lillepeenrad.

Hinnatud alal kasvab kokku 9 erinevat liiki puittaimi, kokku 14 haljastuslikku objekti. Enamus puid kuuluvad III väärtusklassi.

Hinnatud alal on kokku: II väärtusklassi puid – 3 tk (21 %); III väärtusklassi puid – 9 tk (65%); IV väärtusklassi puid – 1 tk (7%); V väärtusklassi puid – 1 tk (7 %).

Tabel 1. Haljastuslike objektide numereeritud nimekiri

Pos nr	Taksoni liik	Hindamise objekt	Rinnas- diameeter (diameeter 1,3m kõrgusel maapinnast), cm	Kõrgus/ kõrguste vahemik m	Võra suurim läbimõõt, m	Haljastuslik väärtusklass	Märkused
1	Hrl saar	Puude grupp	35			III	Tüvi viltu, võra tugevalt ühepoolne, võra mitte liigile omaselt arenenud pos nr 2 tõttu, oksi lõigatud, mistõttu võra kõrgel, mõned juured maapinnal nähtavad
2	Hrl jalakas		63			III	Haruneb kõrgemal kaheks, kägijuured maapinnal nähtavad, kõrgemal ühel harul vigastus, oksi lõigatud, mistõttu võra kõrgel
3	Hrl vaher		37&48			III	Juured maapinnal nähtavad, harude võrad tugevalt ühepoolsed, üks haru haruneb omakorda kaheks, oksi lõigatud, mistõttu võra kõrgel
4	Hrl jalakas	Reas kasvavad puud	59			III	Juured maapinna lähedal, väiksemad meh. juurekahjustused, oksi lõigatud, mistõttu võra kõrgel
5	Hrl jalakas		46			III	Võra ühepoolne, oksi lõigatud, mistõttu võra kõrgel
6	Hrl jalakas		62			III	Maapinnal

							nähtavad kägijuured, oksid lõigatud, mistõttu võra kõrgel
7	Sookask		26			V	Tüve allosas ja juurekaelal vigastused, tugevalt allasurutud tingimustes pos nr 6 tõttu, võra tugevalt moondunud ning pole liigiomaselt arenenud, tüvi viltu
8	Mägivaher	Üksikpuu	45			II	Tüvi kergelt viltu, dekoratiivne
9	Lehis sp	Üksikpuu	24			II	Piisav kasvuruum, sümmeetriline võra, dekoratiivne
10	Hrl sirel	Põõsas	-			III	Istutatud põõsas keset lillepeenart
11	Hrl pukspuu	Hekk	-			II	Istutatud hekk, kõrgus u 0,3- 0,4m
12	Hrl elupuu	Hekk	-			III	Puud ei ole tervikliku reana, jätetud on kividega kaetud peenraosa, et saaks külgparkimisel puid vigastamata autosse sisse ja välja
13	Hrl elupuu	Hekk	-			III	Hekk
14	Hrl jalakas	Puude grupp	_*			IV	Mitmeharulised puud, võrad ühepoolsed, võrades kuivanud oksi *puud asuvad naaberkinnistul, võra ulatub Kunderi 12 kinnistule

Tabel 2. Puittaimede taksonite nimekiri

Jrk nr	Kodu- maiusus	Taksonite eestikeelne nimi	Taksonite teaduslik nimi
1	-	Elupuu, harilik	<i>Thuja occidentalis</i>
2	+	Jalakas, harilik	<i>Ulmus glabra</i>
3	+	Kask, soo-	<i>Betula pubescens</i>
4	-	Lehis, sp	<i>Larix sp</i>
5	-	Pukspuu, harilik	<i>Buxus sempervirens</i>
6	+	Saar, harilik	<i>Fraxinus excelsior</i>
7	-	Sirel, harilik	<i>Syringa vulgaris</i>
8	+	Vaher, harilik	<i>Acer platanoides</i>
9	-	Vaher, mägi-	<i>Acer pseudoplatanus</i>

4. Puittaimestiku haljastusväärtus

II väärtusklassi mägivaher, lehis ja pukspuuhekk on dekoratiivsed, elujõulised ning vigastusteta. Säilitada. Kokku 3 tk.

III väärtusklassi kuuluvad puud on minimaalsete kahjustustega. Esineb ühepoolsete võradega puid, kuid tegemist on elujõuliste puudega. Võimalusel säilitada. Kokku 9 tk.

IV väärtusklassi kuuluvad puud on vigastustega ja ühepoolsete võradega. Tegemist väheväärtsulike puudega, mida võib säilitada kui biomassi, kuid mis on soovitatav likvideerida või asendada väärtuslikemate puuliikidega. Võib likvideerida. Kokku IV väärtusklassi haljastuslikke objekte 1 tk.

V väärtusklassi kuulub perspektiivitu sookask, mis on allasurutud ning vigastustega. Likvideerida. Kokku 1 tk.

5. Järeldused ja ettepanekud olemasoleva haljastuse säilitamiseks, hoolduseks ja täiendamiseks

1. Säilitada II väärtusklassi haljastuslikud objektid. Kokku 3 tk.
2. Võimalusel säilitada III väärtusklassi puud. Kokku 9 tk.
3. Vajadusel võib likvideerida IV väärtusklassi puud. Kokku 1 tk.
4. Likvideerida V väärtusklassi puu. Kokku 1 tk.
5. Puudel ja põõsastel regulaarset hooldust jätkata. Hoolduslõikust tehes tuleb: eemaldada võradest kuivanud oksad ja oksatüükad; maha lõigata lumekoorma või tormituulte tõttu murdunud okste tüükad oksakrae pealt; eemaldada muremisohhtlikud oksad. **Hoolduslõikust peab teostama vastava ala spetsialist (arborist)!**

-
6. Kui tulevikus tehakse ehitustöid, siis ehitustööde ajal kasutada puudel tüvekaitsmeid ning vältida juurestiku kinnisurumist mehhanismide poolt. Puude kasvatsoonis läbiviidavate ehitustööde ajal tuleb arvestada järgnevate asjaoludega: puu kaitsetsoonis teostatud kaevetööd tuleb läbi viia eriala spetsialisti juuresolekul; suuremaid kui 5 cm juuri ei tohi läbi raiuda vaid need tuleb lahti kaevata ja ümber tõsta. Juuri on keelatud lõhkuda kopaga rebides (puujuurte ümbertõstmisel mitte murda juuri kokku); puu ümbruses asuvat pinnast ei tohi tõsta ehk juurekaelasid ei tohi mätta ehitustööde ajal; võra ulatuses ei tohi sõita rasketehnikaga.
 7. Maapinna kõrguse muutmisel vältida pinnase tõstmist või langetamist puu kaitsetsoonis. Ümbritseva maapinna taseme alandamisel tuleb moodustada puu kaitsetsooni (võimalusel kaugemale) ümber tugisein mulla paigal hoidmiseks. Maapinna tõstmise korral taluvad puud 10-15 cm paksuse kihi lisamist maapinnale, kuid sel juhul tuleb kasutada poorset täidet (1:1:1 vahekorras muld, jämeda fraktsiooniga liiv ja purustatud puukoor). Paksem kiht nõuab keerukamaid meetmeid-spetsiaalset õhutussüsteemi, tugimüüride ehitamist. Pinnase täitmisel juurestiku lähedal ei tohi kasutada mulla happesust muutvaid materjale – paasi, aluselisi savisid, betooni. Puude juurekaelal tuleb säilitada pinnase endine kõrgus (mulla kuhjamine juurekaelale vastu tüve hävitab puu) või näha ette selle säilitamine ehituslike abinõudega (tugimüürid).

6. Kokkuvõte

Hinnatud ala on regulaarselt hooldatud, puud ja põõsad on heas seisukorras. Kõige väärtuslikumad on II väärtusklassi lehis, mägivaher ja pukspuuhekk. Kõige suuremate mõõtmetega on jalakad. Peamiselt on tegemist III väärtusklassi puudega.

Uuritud alal identifitseeriti 9 taksonit puittaimi, millest neli on kodumaise ja viis võõramaise päritoluga.

Puittaimestiku haljastuslikule hinnangule on juurde lisatud plaan koos puude haljastusliku väärtushinnanguga, väärtushinnangute skaala selgitus (LISA 1, LISA 1a).

Tallinnas, 07.04.2015

Koostaja:

LISA 1. Puude haljastusliku väärtuse hindamise skaala

- Eriti väärtuslik puu (I väärtusklass) – dekoratiivsete ja/või pikaealiste ning haigustele ja kahjuritele vastupidavate puuliikide eriti suured ja elujõulised eksemplarid. Puud, mis on dendroloogilised haruldused või mis omavad ajaloolist või kultuuriloolist väärtust. Samuti looduskaitse all olevad puud. Kindlasti säilitada.
- Väärtuslik puu (II väärtusklass) – dekoratiivne, pikaealine ning mehhaanilistest vigastustest, haigustest või kahjuritest kahjustamata (või väikese kahjustusega) puu. Dekoratiivsete, haigus- ning kahjurikindlate ja pikaealiste puuliikide noored elujõulised eksemplarid. Haljastusplaani (istutusskeemi) järgi istutatud puu. Omab olulist maastikulist ja ökoloogilist tähtsust. Säilitada.
- Oluline puu (III väärtusklass) – dekoratiivne või pikaealine ning väheste mehhaaniliste vigastuste, haiguste- või kahjuritetunnustega, kuid veel elujõuline (juurekasvu omav) puu. Puu, mis on osa ökoloogiliselt efektiivsest haljastusega kohast. Võimalusel säilitada.
- Väheväärtuslik puu (IV väärtusklass) – puu, mis kahjustab või tulevikus hakkab kahjustama liigiliselt või asukohalt ala väärtuslikumat puud. Puu, mis on oma eluea lõpul kas vanuse või kahjustuste tõttu. Puu, mis on allasurutud seisundis. Linnahaljastuse seisukohalt väheväärtuslik puu, mida võib säilitada kui biomassi, kuid mis on soovitatav likvideerida või asendada väärtuslikumate puuliikidega. Võib likvideerida.
- Likvideeritav puu (V väärtusklass) – haige elujõuetu, ohtlik puu, ning millel on antud kohal väike ökoloogiline tähtsus. Puu, mis on kuivanud, tugevasti kahjustunud varju, linnatingimuste, põlemise, mehhaaniliste vigastuste jms tõttu. Puu, mis varjab ja kahjustab I ja II väärtusklassi puid või muud haljastust. Kuulub väljaraiumisele.

LISA 1a. Põõsaste haljastusliku väärtuse hindamise skaala

- Eriti väärtuslik põõsas (I väärtusklass) – dekoratiivsete ja/või pikaealiste ning haigustele ja kahjuritele vastupidavate põõsaliikide eriti suured ja elujõulised eksemplarid. Looduskaitsealune põõsaliik ja dendroloogiline haruldus. Kindlasti säilitada.
- Väärtuslik põõsas (II väärtusklass) – elujõuline ja/või tähelepanuväärsete dekoratiivsete iseärasustega põõsas; haljastusplaani (istutusskeemi) järgi istutatud leht- või okaspõõsas. Omab ökoloogilist ja ruumilist väärtust. Säilitada samas seisundis. Rühmad säilitada tervikuna või suurte rühmadena.
- Oluline põõsas (III väärtusklass) – haljastusplaani (istutusskeemi) järgi istutatud või linnatingimustele vastupidav ja talvekindel ala ilmestavat ja keskkonda parandavat tähtsust omav leht- ja okaspõõsas, mille dekoratiivsed omadused on vähenenud. Võimalus säilitada ja noorendada.
- Väheväärtuslik põõsas (IV väärtusklass) – lühiealine isekülvav või võsundiliselt levinud põõsas, mis kahjustab või tulevikus hakkab kahjustama liigiliselt/sordiliselt või asukohalt ala väärtuslikumat haljastust. Linnahaljastuse seisukohalt väheväärtuslik põõsas, mida soovi korral võib säilitada kui biomassi. Võib likvideerida.
- Likvideeritav põõsas (V väärtusklass) – põõsas, mis on tugevasti kahjustunud varju, kahjurite, põlemise, mehhaaniliste vigastuste jms tõttu. Samuti põõsas, mis on haige, elujõuetu ning mis omab väikest ökoloogilist tähtsust. Põõsas, mis varjab ja kahjustab I ja II väärtusklassi põõsaid või muud haljastust. Kuulub väljaraiumisele.

Joonis

Diplomi koopia